

Onderwerp:

Beantwoording van de schriftelijke vragen van de raadsleden M. Verhoef, J. de Waard (Leefbaar Rotterdam), R. Segers-Hoogendoorn (CDA), M. Abrahamse (VVD) en T. de Haan (D66) over Gedenk ook de Nederlandse gevallen van Vliegveld Waalhaven.

Portefeuillehouder: A. Aboutaleb

Aan de Gemeenteraad.

Op 21 november 2022 stelden M. Verhoef, J. de Waard (Leefbaar Rotterdam), R. Segers-Hoogendoorn (CDA), M. Abrahamse (VVD) ons schriftelijke vragen over Gedenk ook de Nederlandse gevallen van Vliegveld Waalhaven.

Inleidend wordt gesteld:

Op 18 november jongstleden publiceerde Dagblad010 een artikel met de titel "Noodmonumentje voor gevallen bij vliegveld Waalhaven". Hierin wordt verhaald over een onlangs opgericht monumentje ter herinnering aan de 51 gesneuvelde Nederlandse militairen op- en rond het vliegveld Waalhaven begin mei 1940.

Op Parmentierplein in het gebied Waalhaven Zuid in Rotterdam staat een eenvoudige plaquette die herinnert aan de slag om het vliegveld Waalhaven in de meidagen 1940. Het gaat dan vooral om de Engelse vliegers van de RAF die in de luchtslag boven het vliegveld het leven lieten. De plaquette werd op 3 mei 2016 onthuld. Jaarlijks vindt op die plek een kleine herdenking plaats voor deze gevallen.

Het recent opgerichte monumentje is een particulier initiatief van Ton Meulmeester een neef van K.W. Meulmeester, één van de gesneuvelde Nederlandse militairen, om aandacht te geven aan de Nederlands gesneuvelde soldaten op die locatie in mei 1940. Het initiatief is bekend en gemeld bij o.a. het (deel)gemeente, Stadsarchief Rotterdam en de wijkraad in Charlois maar heeft tot op heden geen resultaat opgeleverd, daarom de keuze tot dit tijdelijk houten kruis naast de plaquette voor de gesneuvelde Engelse militairen.

Leefbaar Rotterdam, CDA, VVD én D66 vinden het onbegrijpelijk dat er nog geen permanent herdenkings-monument bestaat voor deze 51 Nederlandse militairen die op die locatie het hoogste offer brachten voor vrede en veiligheid en de verdediging van Rotterdam. Bij de slachtoffers bevonden zich ook Rotterdammers, zoals G. Kooijman, W.J. Dönzelman en H. Nieuwkamp.

Als voorbeeld moge dienen de plaquettes die de Gemeente Den Haag heeft aangebracht op de locatie van het voormalige hulpvliegveld Ockenburgh aan de Wijndaelerweg om de Nederlandse militairen te gedenken die daar zijn gesneuveld in mei 1940.

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:
Bent u bekend met het artikel?

Vraag 2:
In het artikel wordt gesteld dat het initiatief bekend is en gemeld bij onder andere de (deel)gemeente, Stadsarchief Rotterdam en de wijkraad in Charlois. Al enige tijd leeft de wens om hier een permanent monument op te richten, zie hiervoor ook het artikel van RTV Rijnmond uit 2020. Is het college op de hoogte van dit particuliere initiatief en de wens voor een permanent herdenkingsmonument?

Vraag 3:
Vindt u net als ons het onbegrijpelijk dat er geen permanent herdenkingsmonument is voor de 51 gesneuvelde Nederlandse militairen op de genoemde locatie? Zo niet, waarom niet?

Vraag 4:
Is het college bereid om hier ook daadwerkelijk werk van te gaan maken en binnen afzienbare tijd een permanent herdenkingsmonument voor deze 51 gesneuvelde Nederlandse militairen te realiseren? Zo niet, waarom niet?

Antwoord op de vragen 1 tot en met 4:

Ons college is op de hoogte van het genoemde artikel in Dagblad010 en met het initiatief én de wens van de heer Meulmeester voor een permanent gedenkteken. Om een aantal redenen acht ons college het niet onbegrijpelijk dat er geen speciaal monument is opgericht voor de 51 gesneuvelde Nederlandse militairen bij het vliegveld Waalhaven.

Voor het oprichten, plaatsen of aanbrengen van oorlogs- of vredesgedenktekens in de openbare ruimte was na afloop van de Tweede Wereldoorlog goedkeuring nodig van de minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen (OKW) op basis van het Besluit Oorlogs- of Vredesgedenktekens (23 oktober 1945). De minister werd hierin geadviseerd door een centrale en provinciale adviescommissies. De adviescommissies zijn in de jaren 1970 ontbonden, waarmee de bemoeienis van de minister bij het plaatsen van gedenktekens ten einde kwam. In het archief van deze adviescommissies is geen aanvraag voor een gedenkteken op het vliegveld Waalhaven aangetroffen. De reden daarvan is hoogstwaarschijnlijk dat militairen werden begraven op militaire erevelden en erehoven, die beheerd worden door de in 1946 opgerichte Oorlogsgravenstichting. De militairen die tijdens de meidagen van 1940 bij de strijd om vliegveld Waalhaven zijn omgekomen, waaronder de heer K.W. Meulmeester, zijn op 30 mei 1940 begraven op de gemeentelijke begraafplaats Crooswijk waar nabestaanden de graven kunnen bezoeken. Dit deel van begraafplaats Crooswijk is na de oorlog als militair erehof aangewezen. Jaarlijks organiseert de gemeente hier op 4 mei een herdenking in aanwezigheid van de burgemeester en vertegenwoordigers van onder andere het Korps Mariniers.

Er zijn in Rotterdam slechts twee vroege gedenktekens die herinneren aan militairen op de plek waar zij zijn omgekomen. De eerste is een plaquette op het wachthuisje van de voormalige Willemsbrug. Deze plaquette is aangebracht in 1950 tegen de wens van de minister van OKW in. De tweede is de Steen aan de Zweth. Dit gedenkteken is direct na de oorlog door de eigenaar op zijn land geplaatst ter nagedachtenis aan twee gesneuvelde huzaren. Het bestaan van dit gedenkteken was vele jaren niet bekend bij de gemeente Rotterdam, noch bij de minister van OKW.

De laatste jaren is de belangstelling voor de Tweede Wereldoorlog gegroeid en daarmee de aanvragen voor gedenktekens. Sinds 2016 zijn er in Rotterdam drie gedenktekens ter markering van plekken waar militairen zijn omgekomen bijgekomen. Dit zijn het Short Sterling-gedenkteken in Crooswijk (2018), het Blenheim-gedenkteken in Hoogvliet (2021) en het informatiebord dat herinnert aan de aanval van de Britse bommenwerpers op het door Duitsers bezette vliegveld Waalhaven (2016).

Omdat het college herdenken belangrijk vindt, heeft het college in 2018 *Beleidsregels gedenktekens openbare ruimte 2018* vastgesteld en de *Commissie van advies inzake straatnamen en gedenktekens* uitgebreid met advisering inzake gedenktekens.

Naar aanleiding van uw vragen heeft de commissie onderzoek gedaan naar de strijd om vliegveld Waalhaven. Daarbij zijn ook personen en organisaties in kaart gebracht die eerder betrokken waren bij de plaatsing van het informatiebord. Het college spant zich in om met hen én met de legeronderdelen die destijds betrokken waren bij de strijd om vliegveld Waalhaven tot een gezamenlijk initiatief te komen om de gevallen permanent te herdenken.

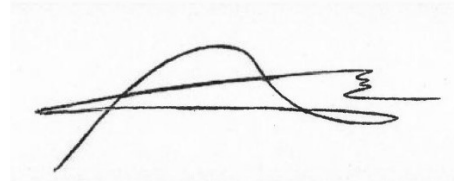
Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

V.J.M. Roozen

De burgemeester,

A. Aboutaleb

